

Georg Detharding

Programma, Qvo Decanus Facultatis Medicæ Georgius Detharding, Med. Doct. & Profess. Publ. At Orationem Panegyricam, De Meritis Lutheri In Artem Medicam, In Memoriam Et Festivitatem Secundi Jubilæi Lutherani, à se Ad diem 3. Novembr. Anno MDCCXVII. ... invitat

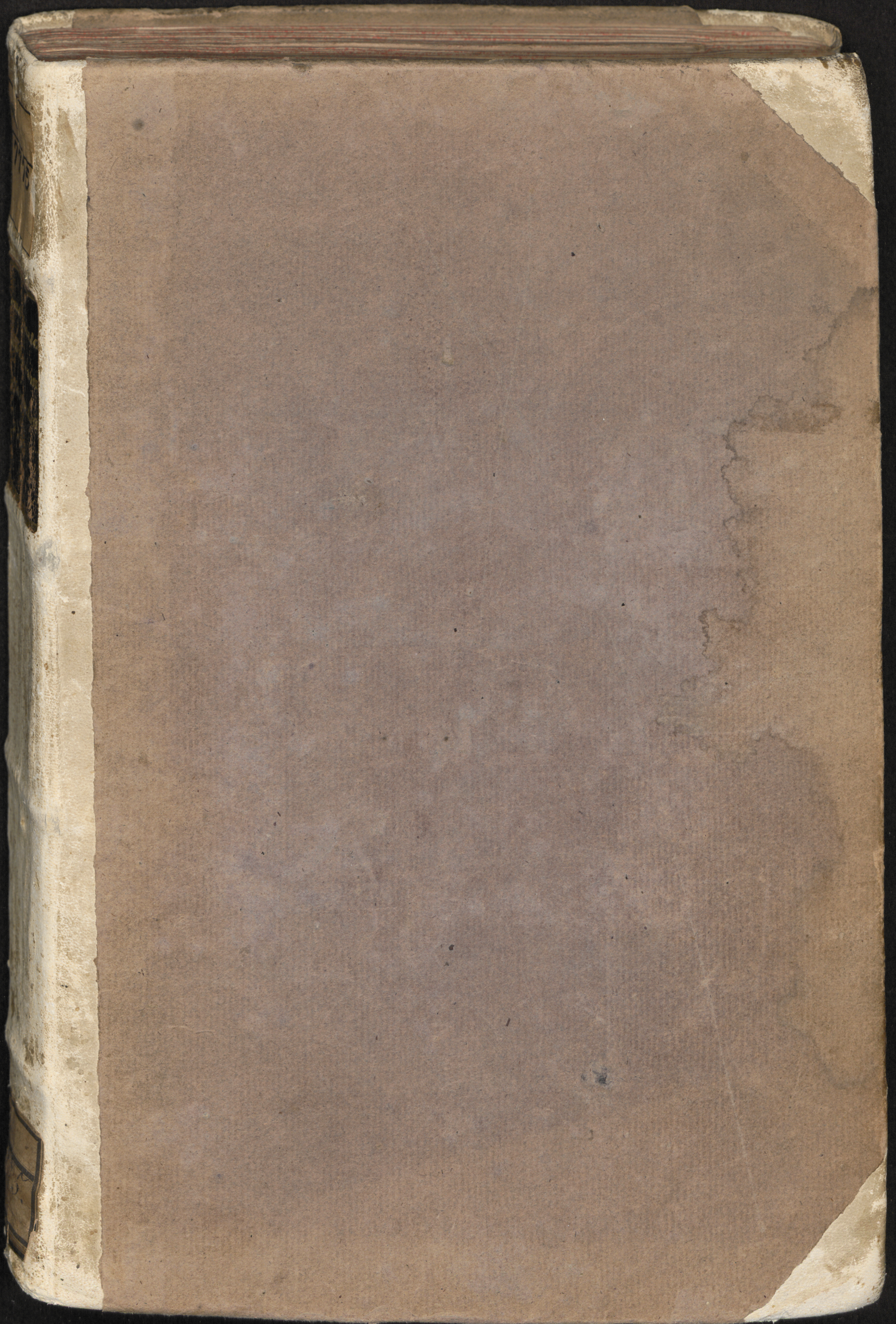
Rostochi[i]: Typis Nicolai Schwiegerovii, [1717]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1010356534>

Abstract: Feier der Universität Rostock zum 200. Jahrestages der Reformation.

Druck Freier Zugang

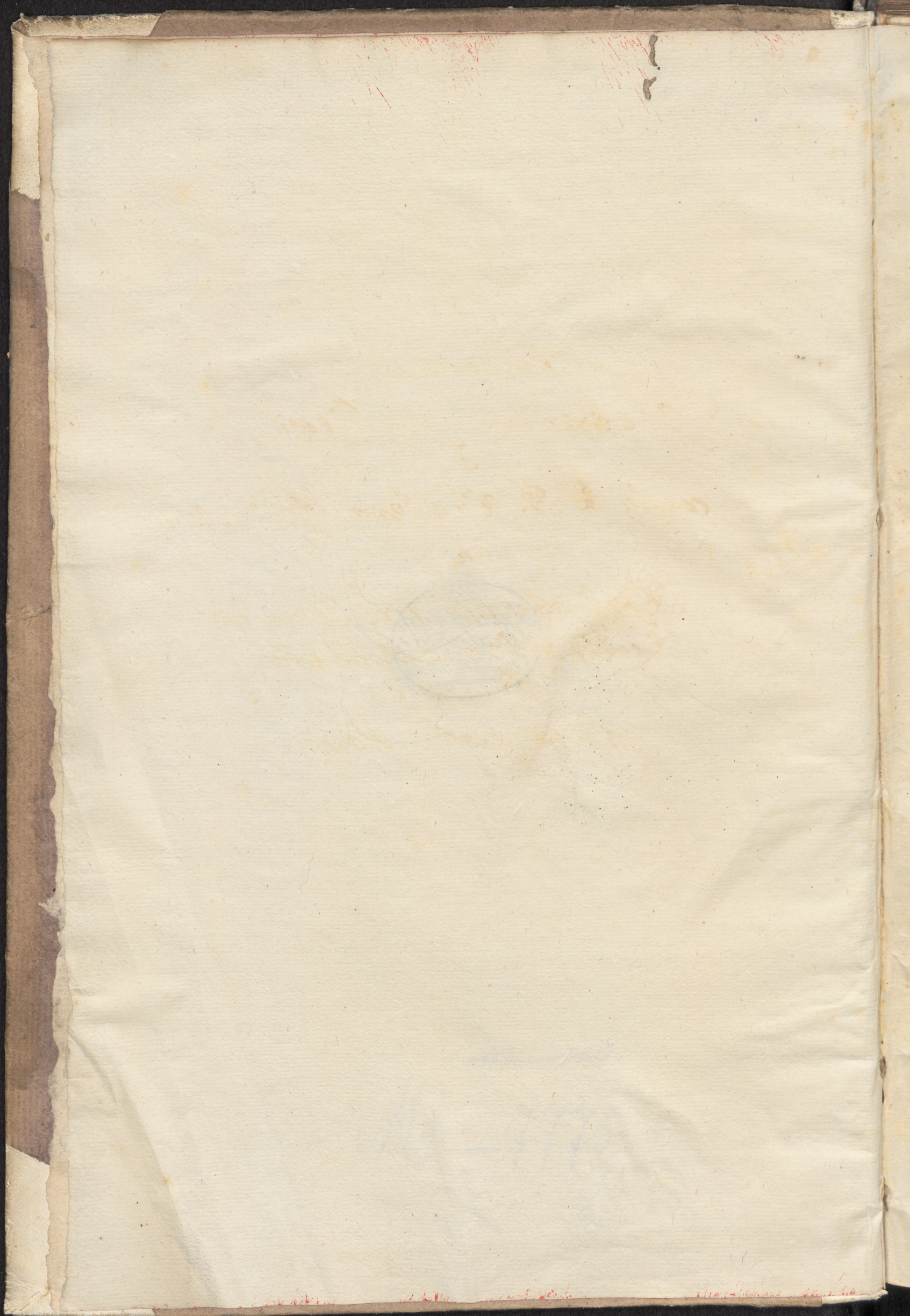
Bibl.
Schol. Gustrov.

1836.

~~Mk 310.~~

Mk - 7775.

PROGRAMMA,

Qvo
Decanus Facultatis Medicæ

GEORGIUS DETHARDING,

MED. DOCT. & PROFESS. PUBL.

AD

ORATIONEM PANEGYRICAM,

DE

MERITIS LUTHERI

IN

ARTEM MEDICAM,

IN MEMORIAM ET FESTIVITATEM

SECUNDI JUBILÆI

LUTHERANI,

à se

Ad diem 3. Novembr. Anno MDCCXVII.

hora decima matutina

habendam,

MAGNIFICUM DN. RECTOREM

ILLUSTRIS REGIMINIS CONSILIARIOS,

ACADEMIÆ ET URBIS PATRES

CIVES AC HOSPITES,

suis quemque nominibus & honoribus

inclyros,

Omni studio & officio

invitat.

ROSTOCHI,

Typis NICOLAI SCHWIEGEROVII, Amplissimi Senatus
Typographi.

20.

A. & Ω.

Vam perlubens me inclinem ad iudicium BOECLERI, quod affert in Oratione de fatiſtudio literarii: *Nomina Theologi, Jurisconſulti, Medici, Philoſophi, non tam artis eſſe vel ſcientiæ, quam ſaluberrimæ ſocietatiſ & amicæ pro Republica conjunctioniſ*; tam ægre auſim hiſ verbis ſubſcribere, quæ ſtatim ſubnectit: *Rationem illam ſtatuſ, quæ cum ambitione in ſtudia irrepſerit, factionum & partium tituloſ feciſſe.* Omnium, fateor, doctentium ſcopuſ, huc collimat, ut generi humano à lapſu, quem tam gravem ſuſtinuit, undiqve conſulatur; aſt negotii huiuſ diſfuſa ratio non concedit, ut unuſ undiqve ſufficiat. Deſiderantur, qui obligent, qui manuſ ſubdant, qui remediũ apponant, qui deliquia arceant. Vix tamen ex memoratiſ ſcientiſ ſororio magiſ vinculo quædam ſociantur, ac *Theologia & Medicina*; tam amice, tam ſvaviter hic omnia conſpirant, & mutuſ plexibuſ altera alteri manuſ præbet. Idem utriuſque officiuſ; mederi. Eadem utriuſque medendi ratio; quando blanditiæ nihil poſſunt, igne curare. Eadem utriuſque fata; pluſ noſſe immorigeroſ, quam obſeqventeſ. Idem utriuſque præmiũ; bene facere & male audire. Quodſi excurrere animuſ foret & eloqui, quæ de utriuſque Diſpenſatore, quem DEUM eſſe Gentileſ jam agnoverunt; de utriuſque hæreſibuſ, quibuſcum aſſatim conſlictandum; de utriuſque difficili praxi in propriiſ morbiſ delendiſ, quam quiviſ cum ægritudine in ſe ipſo experitur; de utriuſque contemtoribuſ, qui undiqve circumſtant, &c. afferri & commemorari poſſent, campuſ aperiretur ſpatioſiſſimuſ, qui mentem non adeo, quam calamuſ, exerceret. Hoc unicum modo monebo, *ad moſ & fata Theologiæ ſe ut plurimuſ conformaſſe Scientiam medicam*; quamviſ, ſummaſ modo huiuſ moniti lineas ducere, permiſſuſ jam fuerit. Proto-plaſtorum prima conditio uti fuit optima; ita, ſi Theologiæ ſtatuſ, tunc qui fuerit, examinemuſ, hic æqve fuit perfectiſſimuſ. Aderat vera, illuſtriſ & ardentiſ, DEI notiſ; ſvaviſſima humanæ cum divina voluntate ſymphonia; inculpabilis amor DEI & cum lege divina conformitaſ. DEUM intelligere, mirari, canere, cum DEO colloqui, ad DEUM omnia referre, DEI munificentia undiqve frui, occupatio quotidia. Æqve ſub illo tempore Medicinæ optima facieſ. Corpuaſ aſſabre in omneſ animæ juſſuſ formatuſ & flexile; ſolidæ parteſ fluidorum amicitiam exoſculabantur; fluida molliſſimiſ flexibuſ inter ſolida decurrebant; Aer ſerenuſ blande ſalutabat pulmoſ & jungebat, quæ in hunc finem acceſſerant, diverſa fluida; Cibuaſ & Potuſ capiebantur ad neceſſitateſ, ignorabant vero omnem exceſſuſ; Vigiliæ tradebant ſomno corpuaſ, quo hic redderet membra ad nutuſ iteruſ prona; non ſervabantur intra pomeria cutiſ niſi quæ ſe ſociare vel poterant, vel debebant; nec proſcribebantur, niſi a quorum longiori commercio ſociiſ nauſea foret exſpectanda; in Animo tranquillitaſ moduli inſtar erat Humoribuſ, ad quem ſemel coeptuſ decuſſuſ, jugiter, ſed compoſite, continuabant. Pathologia tunc quideſ exulabat: nec enim morbiſ erat

ab

05

ab intra accessus. Quod si quid labis, vel vitii, externi casus attulerint, hoc corrigere res erat facillimi negotii, omni terra non modo in usum, sed etiam in salutem Protoplastorum conspirante. Nec deerat Plantarum notitia, quæ Materiam medicam formarent; summamque omnium medendi ratio hoc Porismate includebatur: Similia curari similibus. Ast! quantum Metamorphosin à lapsu Primorum sustinuit Theologiæ splendor! Mentem occupavit tristis de DEO & de hujus sincera voluntate caligo; voluntas aversabatur DEUM; Affectuum bellum intestinum, idque perpetuum; voluntas capiebat sceptrum, quæ olim intellectui fuerant. &c. Non minorem Medicina admisit Catastrophen. Nunc quippe de Pathologia quam maxime, & de nova medendi methodo, DEO cogitandum fuit, qui primus hinc Medicus. Corporis mollities, in flexilitatem necessaria, opprobrium erat omnibus erroribus, quos animus depravatus, per singula momenta, excludebat, & corruptioni tot patebant ostia, quot anomaliam undique in corpus arietabant. Quo ergo remedia suppeterent pro emendanda perversa hac corporis conditione, terræ erat maledicendum & huic imperandum, ut loco herbarum alimentosarum & nutritioni accedentium uberius jam herbas proferat medicamentosas, carduos & quæ hujus commatis sunt; Aer tenuior, qui jam non amplius commodo fuisset, erat cum spissiori commutandus; Labor olim ad beneplacitum, nunc ad sudorem continuandus; Transpirationi liberiori & magis ac olim necessariae per vestimenta prospiciendum; summamque ad hanc regulam methodus fuit invertenda: Contraria curari contrariis. Accedo ad alteram Metamorphosin, quam Theologia & ad hujus genium, Medicina in Gentilismo experta est. Gentilium Theologiam nemo justius Paulo Apostolo expresserit, quando Ephesios alloquitur: *Mementote vos quondam gentes in carne; vos illo tempore fuisse absque CHRISTO, ab alienatos à civili statu Israelis & extraneos, quod ad patrum promissiones attinet; spem non habentes, & absque DEO in mundo.* Nec quoque Medicinæ conditionem apud Gentiles quis melius adumbraverit, ac si paucis mutatis verbis exclamaverit; Gentiles quondam fuisse sine Anatomia; ab alienatos à vera notitia Physiologiæ ac Pathologiæ & extraneos, quod ad fidam notitiam, materiam medicam tradentem, attinet, spem non habentes solidæ praxeos, & absque omni vera medicina in mundo. Omnimodam Gentilibus de DEO notitiam ex verbis Pauli citatis nemo denegaverit: nec quis affirmaverit, illos omni stimulo caruisse, qui vel intus, vel externo accessu, ad DEUM agnoscendum, compulerit. Æque absolum foret, si omnem notitiam medicam apud Ethnicos exulasse acriter contenderem. Ast! ceu illam notitiam, aut insitus instillabat & cordi inscriptus de DEO sensus, aut relationes & imitationes morum gentis Hebrææ fovebant; utrumque vero hoc subsidium dicendum Hodogeta magis ad Theosophiam, quam, imprimis, si ad plenitudinem dilectionis & misericordiæ in verbo revelato oblata respiciamus, Theosophia perfecta. Ita pariter de rebus Medicis cognitio tam mutila fuit & ridicula, ut ipse *Conringius*, Vir vasti ingenii & in libris antiquorum versatissimus, non possit non quin declaret, rudem illam fuisse; partim ineptam, partim etiam & quidem potissimum superstitione & magica impietate supra modum infectam. Mitto, ut pergam, intercapedinem illam annorum ad CHRISTUM natum usque, nec referam vicissitudines instabiles, quibus & Theologia & Medicina fuerint obnoxia, quando mox emergere, lucem videre, mox cum obscura ignorantia certare visæ sunt, & accedo ad tempora *Christianismi*. Nolo tamen multis verborum ambagibus recensere Metamorphosin, quam Theologia ex splendore antiquo iterum hic obtinuit! quam Priscorum de DEO, verique conceptus, denuo cordibus Humanis commendati! quam plenis velis Homines ad veritatis Aram contenderint! ne ignorare videar me Christianis scribere & tale quid exponere incufer, de quo toto die in templis informamur. Exponam potius, quam culturam his temporibus Medica scientia experta sit. Præparaverat semitam

Hippo-

Hippocrates, qui, anno mundi natus 3408. sicque ante annos 450. quam Christus mundum ingressus, salutarium præceptorum semina haud parva copia omnibus præbuerat; sed quod desiderabantur Agricola laboriosi, qui eam seminant, quum augeant & porro exaltent, messis non prius obtinuit, ac quando sub Tiberio Imperatore, Medicus sapientissimus prudentissimisque, *Cornelius Celsus*, accessit. Hic Latinus ab Hippocrate accepta præcepta medica fecit meliora, & quod laudis nemini Græcorum dari poterit, artem redegit in Systema & corpus methodo constitutum. Solito jam diligentius & longe curatius scripta memorati Hippocratis fuere examinata, & in præfatio habita. Nec parum tamen lucis quoque attulit *Dioscorides Pedacius*, qui sub Imperio Octaviani Augusti floruit, quandoquidem plantarum vires non modo exponendo, sed figuras plantarum ad vivum depingendo, ægro Medicinæ corpori medicinam fecit, ut levatum inde caput iterum extollere & firmiori talo incedere potis fuerit. Cum Religionis porro augmento crevit quoque medicæ artis decor; sed, quod dolendum, quando, seculo tertio elabente, Lux Evangelii iterum fuit obscurata, Episcopis Romanis in Pontifices degenerantibus, æque splendor artis salutaris multum remisit, & ad seculum decimum quartum usque, voluntaria quasi oblivione, contrita iterum stamina illa sunt, ut quis affirmare audeat, cum ipsis Authoribus aut Restauratoribus denuo eadem fuisse sepulta; adeo antiquus honor & decus remiserunt. Non defuerunt equidem per tristitia illa temporum fata Theologi maximæ dignationis & maximæ authoritatis; nec Historia medica ignorat, quanti fuerint habiti *Oribasius*, *Alexander Trallianus*, *Rhases*, *Serapion*, *Avicenna*, *Avenzoar*, *Mesue*, *Petrus Aponensis*, &c. Verum, ceu Theologis jamdum fuit pro integritate pristinae fidei pugnandum, superstitione plenis Ceremoniis subinde crescentibus; æque ac non omnes, illos inter, ab imaginum cultu fuerunt alieni; ita, quod Medicos attinet, hi philosophia sterili imbuti multum Lolii immiscuerunt, ut zizania segetem, quandam gratam, reddiderit tædiosam & usui ineptam. *Seculo tandem decimo quinto* Theologia habuit ut sibi gratularetur de restitutione in integrum; non minus Medicinæ imperium, Chymicæ accessu, fuit ampliatum. Illi negotio vacasse *Lutherum*, huic *Paracelsum*, nemo est, qui ignorat. Bini uno anno nati, in opere, quod sibi sumpserunt expediendum, æque seduli. Non tamen negaverim Lutheri modum reformandi præferendum esse hujus methodo, quando ille omnia DEO, hic proprio ingenio acceptum tulit; ille selectum instituere, hic veterum quævis monita spernere & conculcare annisus est. In eo denuo æquales, quod, cum saniora monita Lutheri omnis Christianus cœtus admittere nollet, divisio satis memorabilis sit coorta, & ad Paracelsi elatioris dogmata quidam Medicorum se conformantes, neglectis antiquorum consiliis, se Chymicos appellaverint, aliis nomen Galenicorum sibi servantibus. Siccine ergo Theologiæ & Medicinæ unum & commune fatum? Quanta vero ultima hæc permutatio sit, quam sub auspiciis Paracelsi Medicina fecit, & quanta hujus ampliatio; haud induci possum, ut mihi persuadam, majora inde commoda in artem sanandi esse derivata, ac quæ medicina, occasione reformationis, Luthero tribuendæ, obtinuit. Dignum ergo mihi visum est hoc Argumentum, ut prolixiorem sermonem de illo instituam, eo magis, quod præsentis temporis, ratio omnes & singulos ad ponderanda beneficia DEI per Lutherum Ecclesiæ exhibita, invitet ac provocet. Huic vero Panegyri, ut Magnus Dominus Rector, Illustres Regiminis Assessores & Consilarii, Academiae & Urbis Patres Conscripti, Doctores, Verbi Divini Præcones, Philosophiæ Magistri, Studiosorum lectissima concio, omnesque, qui Luthero favent, & quanta ejus merita sint, æstimare norunt, interesse velint, peramanter ac officiose contendo. Perscript.

Rostoch. MDCCXVII. A. O. R. Die 2. Nov.

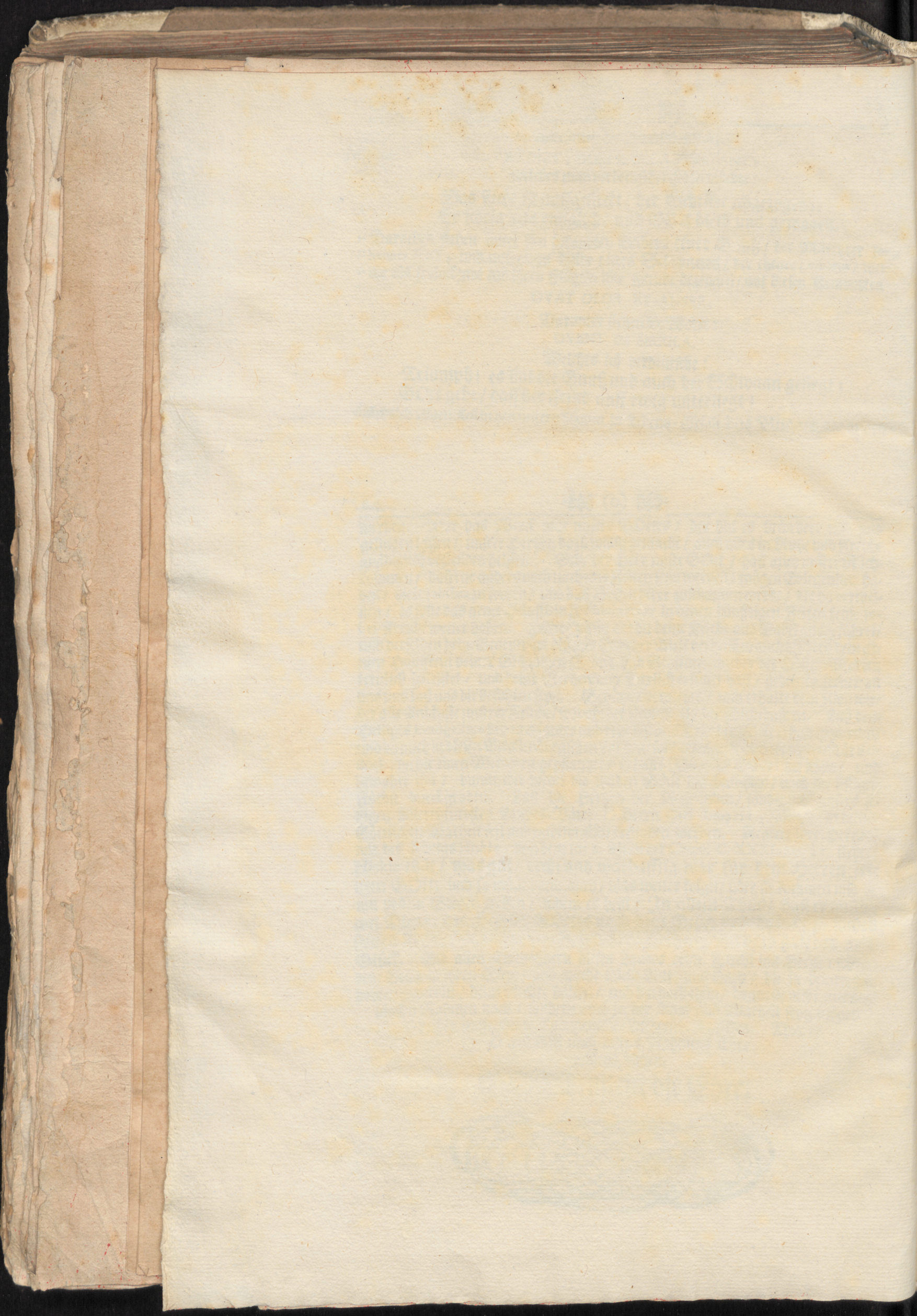
S. D. G.

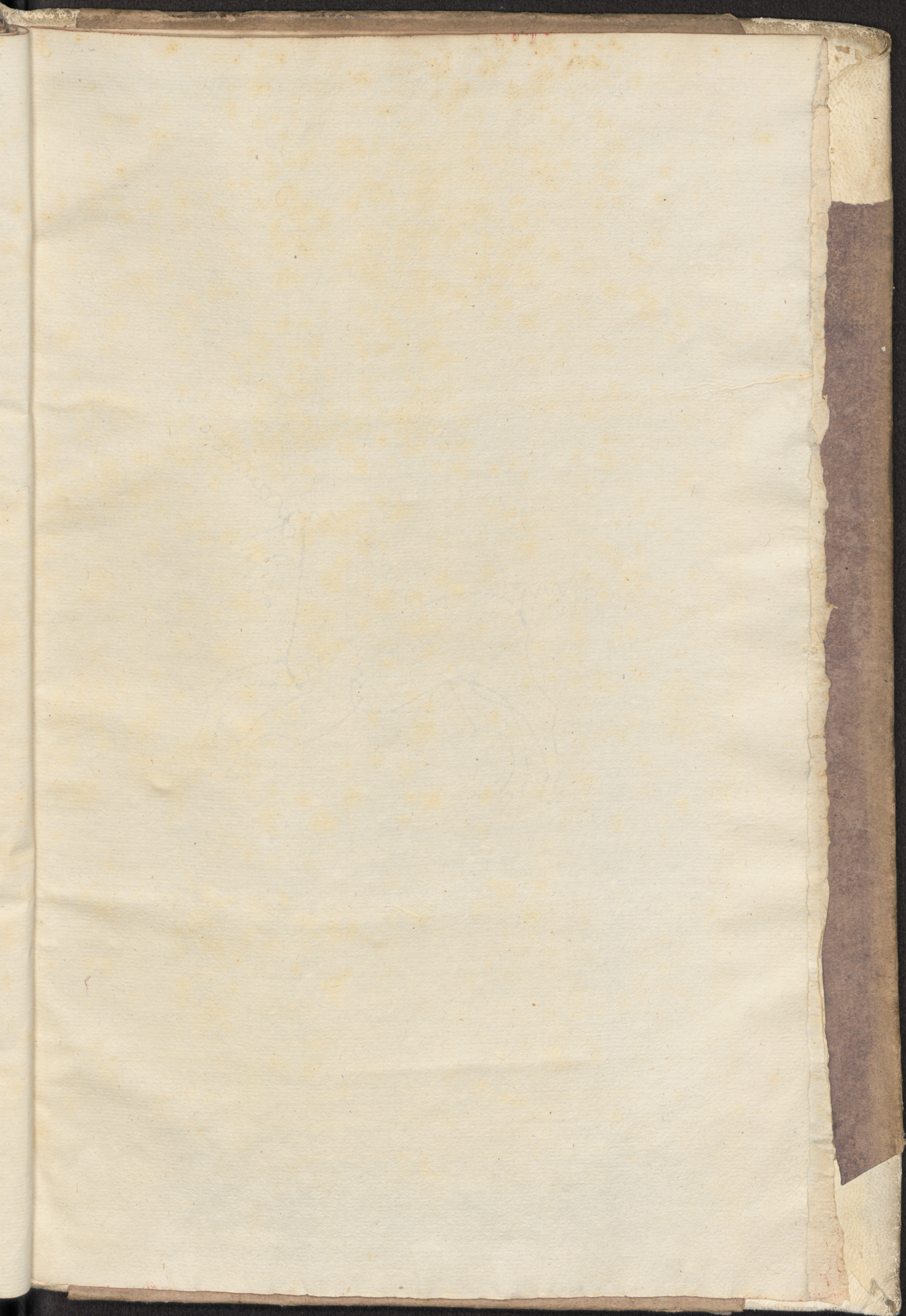

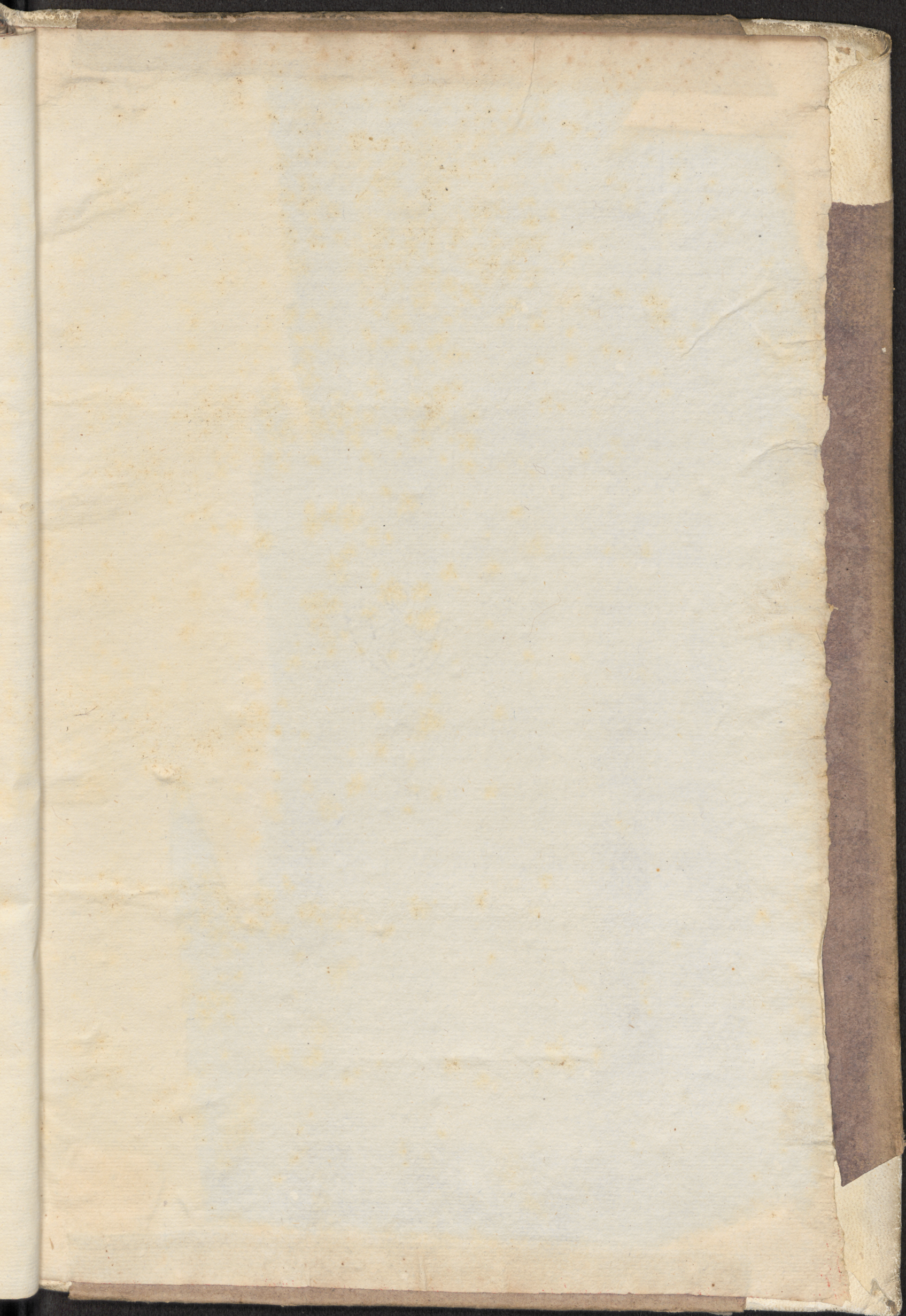
Jo-
del-
en?

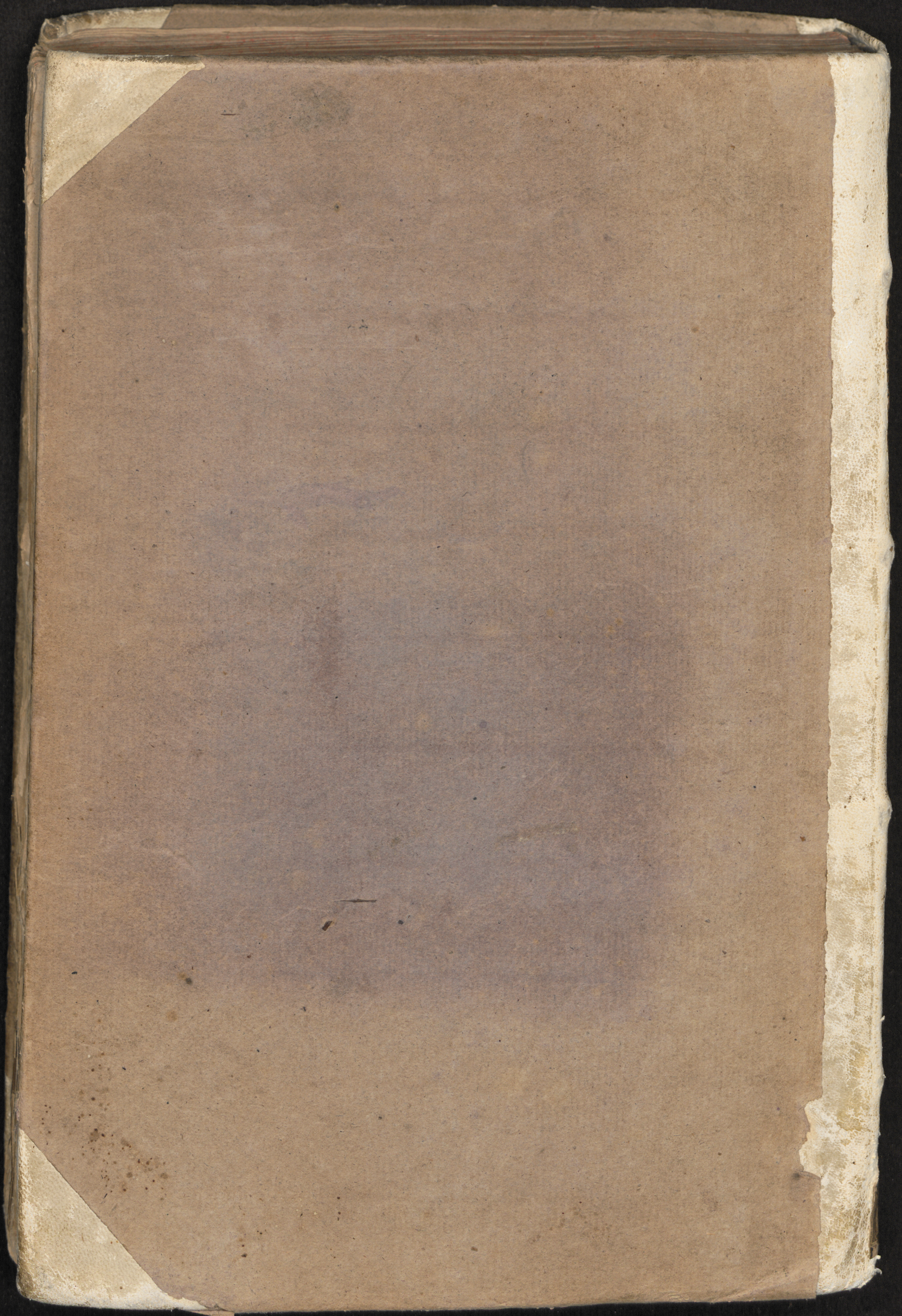
en

ms
ude
ach.
ha-
nei.
Ju-
ret/
ar-
tiet
an
vie-
dein
den/
Ro-
und
gen
je-
iner
zen/
det:
set-
ste
ing
ben
uch
reib
Ge-
dem
n

Als
An dem
Erfreulichem Fe
Des
JUBILAEI
LUTHERANI

Welches
Zum Zwentennahl gefeyr
wurde/

Der
Decanus Facultatis Medicæ
D. GEORGIUS
THARDING,

Zur mehrerer Celebrirung ein
SOLENNE ORATI

Den III. Novembr. Anno MDCCXVII.
Im grossen AUDITORIO hielt

Ward
Zur Vermehrung der Freude
ARIE

Vor / zwischen und nach gehaltenen / Rede
abgesungen.

ROSDORF /
Gedruckt bey Niclas Schwiegerau / E. E. Nahts Buchdrucker.

21.

